

TÜRK MİTOLOJİSİ SÖZLÜĞÜ (T-U)

by Kayıp Dünya - Pazartesi, Ocak 03, 2000

<http://www.kayipdunya.com/kayipdunya/turk-mitolojisi-sozlugu-t-u>

T

Tapdık: İeytani varlıkların temizlemek için gökten yere indiğine inanılan efsane kahramanlarından biri.

Targitay: Sakların ulu atası, Papay'ın oğlu. İlk insan.

Tar: Tanrı adının kullanıldığı deyimlik şekillerinden biri.

Taskıl: Dağ isimleri ile kullanılan bir kelime. Tanrılar yurdu anlamında da kullanılır.

Takın: Felaket sembolü, dünyanın sonunu bildiren işaret.

Taz Kaan: Ulu Yer Ana'nın mecazlarından biridir. Bir inanışa göre Ülgen'in karısı, başka bir inanışa göre ise annesidir.

Tengri Han: Hunlar'a ait olduğu düşünülen bir tapınak. Tapınakta içinde ayna ada sahip bir put olduğu bahsedilir. Kumuklar da kutsal saydıkları ayna ismi vermişlerdir.

Tepegöz: Yeraltı alemiyle bağlantılı, İeytani bir ruh. Jalgöz ve Kellegöz gibi deyimlik söylentileri vardır. İnsan eti yiyerek beslenirler.

Teyran: Tek ayaklı ve tek elleri İeytani bir varlık.

Tılsım: Gagauzlara göre, hem canlı hem de cansız varlıklar içinde görünebilen hayali varlıklar. Tılsımlardan korunabilmek için kurban kesilirdi.

Tın: Ruh, can, nefes.

Toybodım: Öbür dünyada var olduğuna inanılan rüma. Bu rümanın kenarında su ejderhalarının yaşadığı düşünülürdü.

Tös-Töz: Altay inanışına göre, evreni yöneten ruhlar ikiye ayrılırdı. Töz bu ruhlardan biridir. Kelime anlamı olarak köken bağlantı anlamına gelir. Töz, ataların göstergesi olan bir varlıktır.

Tura: En yüce güç, tek ulu varlık. Tengri sözcüğünün başka bir şeklidir.

Tümel: Ouz Kaan destanında adı geçen, gâipten haberler verip, rüya tabiri yapan bilgiç. Geleceği gören, gelecekte haber veren.

U

Ubay Ene: Umay'a verilen isimlerden biri.

Ucub'lîk: Rivayete göre normal insanların boyu Ucub'lîk'in topuna kadar ancak gelirmiş. Azrail'in bile gücü onun canını almaya yetmezmiş.

Uçmak: İmanizme göre cennete verilen isim. Ruhun bedeni terk ederken kuş ekline büründüğü söylenir.

Uçuh: Özel olarak verilen kurban. Örneğin bir hastalığı tedavi etmek için belli bir hayvan seçilir ve kurban edilirdi.

Uçuk: Bir insanın aza'nın şeytan yaladığı zaman uçuk çaktığına inanılırdı. Uçunun ruhların küsmesi sonucu olduğu düşünülürdü. Ateş ya da su ile tedavi edilirdi.

Ugan-U'an: Her şeye kadir, her şeye gücü yeten. Tanrı.

U'ur: Yola çıkılırken çağrılan, yolculunun güvenli geçmesi için yardım istenen yol iyisi.

U'uzlar: Eski inanışlara göre, boyları normal insanlardan çok uzun olan, iri cüsseli azman varlıklar.

Ulu Ana: Bolluk ve bereketin koruyucusu, yaratıcısı. Yeryüzündeki her şeye hayat veren mitolojik varlık.

Uluk Türük: İman ruhu ve atalar ruhu olarak bilinen varlık. En büyük koruyucu ruhlardan biridir. Ulu Türk.

Uluu Toyon: Bir takım görüşlere göre, gök ruhlarının lideri ve imanların koruyucusu olan varlık. Gökyüzünün yedinci katında yaşırdı.

Umay: Umay Ana, Humay, Yer İlahesi, Ulu Ana.

Ü

Üç Müstü Bay On: Küçük çocukları kötü ruhlardan koruyan ilahe. Üç Boynuzlu Umay Ana olarak çevrilebilir.

Ülgen: İhlî, ak ve semavi gibi vasıfları olan, İhlî ruhların lideri ve yaratıcısı. Dini-mitolojik inanışlardaki en ulu ruhlardan biridir.

Ürüng Ay'ın Toyon: Yakutlarda, Gök Tanrı anlayışına yakın anlam ifade eden varlık. Gökler aleminde yaşayan "ay'ın" adı verilen varlıkların lideridir. Eşinin adı Kün Kubey Hatun'dur.

Üzüt: Ölmüş birinin ruhu, kötü ruh, şeytan eklinde açılabilir.

PDF generated by Kalin's PDF Creation Station